

COOLIDGE KOT PREDSEDNIK PRVIČ NA JAVNEM SHODU.

Presidencijski načelnik je obljubil, da bo očistiti svojo stranko in razsvetliti vse krivice v olnem škandalu.

NAJEMAL SE JE ZA NELO-VO DAVČNO REVIZIJO IN IZREKEL PROTI BONUSU.

New York, N. Y. — Predsednik Coolidge je obljubil, da bo očistiti republikansko stranko olnega škandala, da bo odstranil vse koruptne uradnike. Ali bo pa zagovarjal vsakega, dokler ne dožene njegova posebna pravna zastopnika, kdo je kriv in kdo nedolžen, je dejal.

Federal je 2,000 članom narodnega republikanskega kluba, da bo odstranil vse koruptne uradnike. Ali bo pa zagovarjal vsakega, dokler ne dožene njegova posebna pravna zastopnika, kdo je kriv in kdo nedolžen, je dejal. "Bilo je doslej že mnogo presodnih razkritij," je rekel predsednik. "Moja dolžnost je, priti vsakemu posamezniku ustavno pravico do nedolžnosti, dokler ni dokazano, da je kriv. In če drugo dolžnost imam, in si uveljaviti postavijo. In v tem bojem biti dosleden do skrajnosti."

Kakor je nadalje rekel, bo biti previden in oprezen. Izogiba se bo vplivu vsakega vpitja in krivljenja. Mešati nedolžne s krivimi, se mu nikakor ne zdi prav. Theodore Roosevelt, ki se more dvigniti ali pa padeti, se mornaričnim tajnikom Denbyjem in proti temu, je tudi njegov sestra preiskava, je bil v neposredni bližini predsednika Coolidgea.

Predsednik si je pridržal izjavo o olnem škandalu za nazadnje. Bila je to poslovilna izjava. (Dolje na 3. strani.)

Italija poslala poslanika v Moskvo.

Mussolinij se zelo mudi, zato je prehitel Anglijo. Pritisk Francije proti priznanju sovjetov ni pomagal.

Rim, 13. febr. — Italijanska vlada je že poslala poslanika v Moskvo, katero je priznala pred nekaj dnevi. Grof Manzoni in Komendator Marriani, trgovski ataše, sta sinoči odpotovala v Moskvo. Tako je Italija prehitela Anglijo v popolnem vpostavljenju diplomatskih odnosov s svetovsko vlado.

La italijanski diplomatakih krogov se poroča, da je Francija zadržala Italijo v priznanju sovjetov. Francoski poslanik Barrere v Rimu je po navodilu svoje vlade storil vse, kar je mogel, da prepreči podpis pogodbe med Italijo in Rusijo, toda dosegel ni nič. Francija je bila mogoče kaj dosegla, da ni delavska vlada Anglije nekaj dni prej brezposlovno priznala sovjetov. To je podžgalo Mussolinija, da je naglo hotel in dosegel sporazum s Rusijo, ki predno so se pričela pogajanja med Anglijo in Moskvo.

POSILANKA ZBORNICA SPREJELA POŠTNO PREDLOGO.

Washington, D. C. — Največja zbornica, ki je bila še kdaj pred kongresom v mirnem času — letna poštna predloga za \$729,000, je bila sprejeta zadnji tork v posilanki zbornici. Posilanci so glasili iz predloge postavko, po kateri bi naj bilo dovoljenih \$1,000,000 za državanje zračne pošte med New Yorkom in San Franciscem.

PREVEČ JE RUDARJEV, PRAVI LEWIS.

Predsednik rudarske unije je dejal na mesni konferenci, da bo moralo tisoče rudarjev iskati drugega dela. Konferenca se je organizirala. Dva dneva sta potekla med sestrskimi govorci.

PREGLAD DNEVNIH DELOVKOV.

Amerika.

Coolidge je prvič kot predsednik nastopil na javnem shodu v New Yorku. Dejal je, da olni krivci morajo biti kaznovani.

McAdoo, demokratski predsedniški aspirant, bi se rad izvelkel iz olnje luže.

Senat se je spravil nad predsednikova olna preiskovalca.

Lewis, predsednik rudarjev, je dejal na konferenci, da je preveč rudarjev v Ameriki. Konferenca se je organizirala.

Konferenca za napredno politično akcijo je sklenila v St. Louisu, da se skliče politična konvencija vseh radikalnih elementov dne 4. julija.

"Boljševiki" škof Brown pod cerkveno obtožbo.

Inosemstvo.

MacDonald je dejal v svojem govoru v angleškem parlamentu, da skliče več mednarodnih konferenc v svrhu evropske rekonstrukcije in svetovnega mira.

Italija je že poslala poslanika v Moskvo.

Carter je odprl Tutov sarkofag in našel v njem notranjo krsto, na pokrovu katere je kraljeva podoba iz čistega zlata.

60 Nemcev ubitih v izgedih v Porenju.

PREVEČ JE RUDARJEV, PRAVI LEWIS.

Predsednik rudarske unije je dejal na mesni konferenci, da bo moralo tisoče rudarjev iskati drugega dela. Konferenca se je organizirala. Dva dneva sta potekla med sestrskimi govorci.

Jacksonville, Fla. — "Preveč je premogokopov in preveč je premogarjev."

Tako je rekel John L. Lewis, predsednik unije U. M. W. A., na drugi seji mesne konference v tork. Lewis je rekel, da mnogo premogovnikov bo moralo prenehati s obratom in tisoče rudarjev bo moralo iskati dela drugod, predno se premogovna industrija postavi na normalno oporišče. Po mnenju Lewisa in drugih voditeljev rudarske unije je danes 150,000 do 200,000 rudarjev več kot jih je treba s osirom na potrebe premoga. V zadnjih dvanajstih mesecih je bilo nakopane 543 milijonov ton mehkega premoga, to je 43 milijonov ton več kot pa dežela potrebuje tega premoga.

Gotovi operatorji so odgovorili, da nekoliko je že res, da je v Ameriki preveč rudnikov in preveč rudarjev, toda po njihovem mnenju so mnoge unijske jame zato prenehale s delom, ker ne morejo tekmovali s neunijskimi jamami v Kentuckyju in West Virginiji.

Dva dneva konference sta potekla brez kakih sklepov in sporazuma. Ko so se delegatje obeh strank sešli v tork zjutraj, so se nekaj časa prepirali, da li bi zborovali ali ne, ker je bil tisti dan praznik Lincolnovega rojstnega dne. Končno so sklenili, da se vrši kratka seja. Na tej seji je bilo dogovorjeno, da se organizira posebni podljetniški odbor, ki sestoji iz dveh operatorjev in dveh rudarjev iz vsake države centralnega konkurenčnega polja. Ta odbor se snide v sredo in potem poroča vsem članom konference o rezultatu svojega dela.

Operatorji iz Illinois in Indiana zahtevajo znižanje mezde, priznavajo pa, da se bodo podali in podpisali novo pogodbo na podlagi stare, ako se tako izrečejo operatorji iz Ohija in zapadne Pennsylvanije.

Sledeči člani sestavljajo podljetniški odbori: Rudarji: T. Fagan in William Harger iz zap. Pennsylvanije, Let Hall in Wm. Ray iz Ohija, John Hessler in Wm. Mitch iz Indiana ter Fr. Farrington in Harvey iz Illinois. Operatorji: John Donaldson in W. Henderson iz zap. Pennsylvanije, S. H. Robbins in T. R. Riddle iz Ohija, H. Penna in Hugh Shirkis iz Indiana ter Rice Miller in H. C. Perry iz Illinois.

McADOO BI SE NADVSE RAD IZMAZAL IZ OLNJE MLAKE.

Predsedniški aspirant je izrazil v pismu do Rockwella, da bi se naj vrnila v Chicago konferenca progresivcev, demokratov in delavcev.

PRAVI, DA JE PRIPRAVLJEN OPUSTITI SVOJE PREDSEDNIŠKE ASPIRACIJE.

Washington, D. C. — William G. McAdoo je obvestil javnost, da je za to, da naj bi strankini voditelji v vsaki državi rešili vprašanje, ali je vlad svoje službe pri Dohenyjevih olni kompaniji nevredne kandidature za demokratsko predsedniško nominacijo, ali vreden.

McAdoo je izrazil v pismu do Davida L. Rockwella iz ohaške države svojo željo, naj bi se takšni voditelji sešli na lozadveni posvet v čikaškem mestu kar naj prej mogoče. McAdoo je dal tisto pismo objaviti v tem mestu.

Bivši tajnik je nasvetoval, da bi naj bili na tisto konferenco povabljeni tudi zastopniki progresivcev, delavcev, kmetov in drugih. Tako bi se potem po njegovem mnenju pokazalo, kaj misli narod o tej zadevi.

McAdoojevo pismo je zelo analitično in se glasi nekako takole: "Rad bi videl, če bi sklicali v čikaško mesto konference kar naj prej mogoče. Te se bi naj vdeležili zastopniki in zastopnice takozvanega McAdoojevega gibanja."

"Ta konferenca naj odloči, ali je vsled moje poštene službe pri Dohenyjevih kompaniji v zadevi, ki nima nobenega stika s sedanjim olnim škandalom, omogočeno mi je vodstvo v pravdi progresivne demokracije, ali ne."

"To pa nima prav nobenega plosa z izdajstvom bivšega tajnika Falla in razkritju pa razlaganju drugih, ki so krivi v olnem škandalu."

"Tu ne gre za McAdooja. Moje politično življenje nima nobenega pomen v primeri a pravdo progresivne demokracije. Ta mora biti zmagovita, pa če je individualna poštvalnost še tolikšna."

"Grozne razmere, ki vladajo v Washingtonu dandanes — korupcija, grabežnost, nesposobnost — so ustvarile položaj, ki je nevarnejši za vlado kakor boljševizem sam."

"Tisti, ki so zlorabljali javno zaupanje, morajo biti spoden. Tisti, ki se bore proti meni s nepoštenimi sredstvi, vedo, da bi jaz v slučaju, če bi prišel do vladne moči, pošteno stopil grabežem na prste ter spodil vse brezvestne vladne služabnike iz vsakega vladnega urada. In kaznoval bi jih do skrajne meje, ki jo dopušča naša postava."

"Mogočni finančni vplivi, proti katerim sem se moral boriti dolgi šest let, ko sem bil finančni tajnik, neodgovorni železniški uradniki, ki so vložili napačne terjatve zoper vlado, politični gospodarji in drugi temni elementi, vsi ti si hočejo prisvojiti kontrolo nad zvezno vlado za vsako ceno."

"Vsi so proti meni, ker imajo strah pred šlekom v predsedništvu, ki pozna nje in njihne metode in ki ne more kreniti s stese dolžnosti in pravičnosti."

"In če mislijo, da nisem vreden predsedniške nominacije, se rad umaknem. Pripravljen sem se boriti kot prostak v bojni vrsti," je še pristavil. "Če pa mislijo, da naj vodim ta boj, potem hočem to storiti z vso silo, ki je v meni."

"Vse sem pri volji storiti, kar mislijo, da je prav in najboljšje za stranko in deželo."

60 mrtvih in mnogo ranjenih v Porenju.

Pariz, 13. febr. — V izgedih med separatisti in nacionalisti, ki so izbruhnili večer v Pirmasensu, 13 milj od Zweibruckena, v porenjskem Palatinatu, je bilo po nekem poročilu 60 oseb ubitih in mnogo ranjenih. Izgredi se niso končali: Porenjska zavezniška komisija je razglasila obredno stanje. Francozi so nevtirni.

TUTANKAMENOVA MUMIJA ODETA Z ZLATOM.

Nov kup bogastva je zasijal, ko so odprli kamentu rakav staro-egiptovskega kralja. Pokazala se je podoba kralja iz čistega zlata na pokrovu notranje truge. Mumija ostane zaprta še eno leto.

Luxor, Egipt, 13. febr. — Notranja zlata rakav, v kateri je Tutankamenova mumija povita v plateno ovoje, bo mogoče odprta še pred koncem te zimske sezone v svrhu, da se mumija fotografira s X-škari. Tako je dejal danes Arthur Wiegall, egiptovski generalni nadzornik za starine. Carter, odkritelj groba, je rekel večer, da bo mumijaka krsta odprta šele prihodnje zimo.

Predno bo mumija fotografirana, odvijejo z nje povoje, ki pokriva preko 3000 let staro truplo. Fotografiranje s X-škari razkrije pravo starost Tutankamena in morda odkrije sled pozabljenega umetnosti-staroegiptovskega balzamičarja mrlčev, katere je ohranila trupla mrtvih skozi tisočletja.

Luxor, Egipt, 13. febr. — Največje odkritje v zgodovini egiptologije je prišlo večer popoldne v podzemeljski grobni šumnati Tutankamena, faraona, ki je vladal v Egiptu pred 3000 leti.

Ob navzočnosti zastopnikov egiptologije in egiptovske vlade ter nekaterih slovečih znanstvenikov je Howard Carter, ameriški egiptolog in odkritelj Tutankamenovega groba, odprl veliki sarkofag iz rdečkastega kamena in v rakvi se je pokazala veličastna mumijaka krsta, vkovana v čisto zlato, ki je zasleketala kakor solnce pred strmečimi gledalci.

Bil je najbolj dramatičen trenotek v zgodovini dramatičnega odkritja Tutankamenovega groba. Vsi navzoči so se strinjali, da notranja krsta, ki ima obliko trupla in katere brez najmanjšega dvoma hrani telesne ostanke nekdanjega kralja, nelzmerno prekafa v sijaju in lepoti vse drugo bogastvo, ki je bilo najdeno v tem grobu.

Mumijaka truga je popolnoma nedotaknjena. Dolga je tri metre. Pokrov truge predstavlja v zlati podobi spodaj ležečega faraona v (Dolje na 3. strani.)

Pred. aspirantu McAdooju škoduje olje.

St. Louis, Mo. — McAdoojevi stiki s Dohenyjevimi olnimi interesi so zelo omajali in izpodkopali njegov vpliv med železničarji, kakor pravi predsednik mednarodne zveze masinistov William H. Johnston. Ta je predsedoval otvritvenemu zborovanju tridnevne konvencije narodne konference za politično akcijo.

Sedanja konferenca bo najbrž omejila svoje delovanje na izdelanje politične platforme. Kandidatje, ki bodo podpisali to platformo, bodo dobili podporo od strani organiziranega delavstva.

"McAdoo bi imel podporo od strani precejšnjega dela organiziranega delavstva, ali sedaj je to zelo veliko vprašanje," je rekel Johnston.

POSEBNI FORDOV VLAK POVOZI ŠTIRI MOŠKE.

Glencloiff, N. H. — Posebni vlak na bostonski železnici, na katerem se je vračal Henry Ford domov, je povozil štiri sportnike, ki so šli peš po železniškem tiru.

Trije, vsi bratje, so bili mrtvi na mestu, a četrti je težko telesno poškodovan. Železniško osebo na vlaku ni vedelo, kaj se je pripetilo, in vlak je vozil naprej, ne da bi se bil ustavil.

Drugi brzovlak je na poti proti jugu pobral poškodovanega Ralpa D. Reeda iz Manchestera, N. H., ter ga oddal v prvem mestu v zdravniško oskrbo.

Charles, Robert in Francis Manning so bili ubiti.

MacDonald skliče serijo konferenc.

Izjavil je v parlamentu, ko je prvič nastopil kot predsednik delavske vlade v Angliji, da hoče sklicati tri mednarodne konference glede Nemčije, reparacij in razoroženja in svetovno konferenco za rekonstrukcijo Evrope. Program delavske vlade ni drastičen in liberalci ga bodo lahko podpirali. Vlada ne bo trpela nobene tajnosti v diplomaciji.

London, 13. febr. — Ramsay MacDonald je večer prvič nastopil v parlamentu kot ministrski predsednik. Naredil je dober vtis. Ko je končal svoj govor, v katerem je razobličil program delavske vlade, so mu laboriti in liberalci aplavdirali pet minut.

Program, ki ga je podal MacDonald, ne vključuje nič drastičnega in liberalci ga bodo lahko podpirali na celi črti. V tem oziru je obstoj delavske vlade zagotovljen. MacDonald je sam rekel, da misli ostati na krmilu in ne bo resigniral, ako zbornica zavrne kakšno manjšo točko. Ostavko poda le tedaj, če mu zbornica izreče nezaupnico po parlamentarnem redu. Sedanja delavska vlada je prva v Angliji, ni pa zadnja, tudi če sedanja pade.

Program sunanjih in notranjih zadev, ki ga je predložil MacDonald je v jedru sledeči:

1. Vlada pripravi spomenico, ki bo adresirana na vlade vseh držav v svrhu sklicanja svetovne konference, katere cilj je gospodarska rekonstrukcija Evrope in trajni svetovni mir.

2. Poleg svetovne konference namerava Anglija sklicati še tri druge mednarodne konference, tikačje se vpletenja Nemčije v Ligo narodov, nemške vojne odškodnine in razoroženja.

3. Anglija ne bo silila Amerike na sodelovanje v evropskih problemih, upa pa na prostovoljno kooperacijo, kadar ameriška vlada spozna, da cilj nove angleške politike je omejitev oboroženja.

4. Anglija bo kooperirala s Francijo glede reaktivne porurskega vprašanja, toda v odprti diplomaciji.

5. Vlada bo iskala novih metod za ekspanzijo angleške trgovine.

6. Vlada predloži obsejni nafrt za gradnjo stanovanjskih hiš in za odpravo brezposelnosti.

7. Vlada nima namena, vzakoni davek na kapital v tem času. MacDonald se je podrobno bavil s razmerami v Evropi in dejal, da problemi reparacij in druga vprašanja, ki čakajo že pet let, morajo biti rešena brez odloga. V ta namen bo angleška vlada sklicala serijo konference z drugimi državami in pritiskala za rešitev vseh vprašanj. Nemčija mora priti v Ligo narodov in Rusija tudi, toda Nemčija najprej. Liga brez Nemčije, Rusije in Amerike ni vredna nič. Ameriki zasukrat on ne bo dajal nobenih nasvetov. Amerika naj dela po svoji glavi, rezerviral pa bo zanjo sedež na vseh mednarodnih konferencah in on upa, da bo Amerika prostovoljno prišla zraven, ko enkrat spozna, da Evropa res misli na resno delo, ne pa na nove vojne.

Sporazum s Francijo bo dosežen v nekaj dnevih, je rekel dalje MacDonald. Vprašanje reparacij in Porurja mora biti rešeno na tak način, da bodo zavezniški zadovoljni in Nemčija ne bo trpela velike škode. On bo najbrž predlagal, da se okupacija Porenja poveri Ligi narodov.

"Rusijo smo priznali in zdaj čakamo prihoda Rusov, s katerimi upamo poravnati vse sporne zadeve. Čim prej bo ta stvar končana, tem bolje za ves svet," je dejal MacDonald.

Dalje je rekel, da predloži zbornici vse resolucije, ki so bile sprejete na ekonomski konferenci vseh ministrskih — predsednikov Velike Britanije. Dve pogodbi, ki čakata na ratifikacijo, bosta takoj objavljene. Delavska vlada se bo vedno gibala v luči javne diplomacije. Ako ne bo mogel MacDonald doseči sporazuma s to ali ono tujo vlado glede mednarodnih problemov, bo takoj objavil

vso korespondenco z dotično vlado.

Vlada ustanovi nov mesni odbor, ki se bo bavil z vprašanjem mezde farmarskih delavcev. Vlada bo podpirala kmetijske kooperative, ne bo pa pomagala kmetom a tarifo in subvencijami. V svrhu, da se odpravi brezposelnost, bo vlada izvršila dolgo vrsto ukrepov, ki imajo oživeti industrije, povzdigniti trgovino in odstraniti pomanjkanje stanovanj.

Ko je MacDonald končal svoj govor, je predlagal, da se zasedanje parlamenta pretrga za toliko časa, da se opozicija lahko pripravi na odgovor in debato. Baldwin, vodja konservativcev, in Asquith, vodja liberalcev, sta podpirala predlog.

Neki konservativci je vprašal, če je kateri delavski minister član socialistične internacionale. MacDonald je odgovoril: "Po pravilih delavske socialistične (londonske) internacionale, katere člani smo vsi, ki spadamo v Labor party, ne more noben minister biti član njenih odborov. Delavska stranka Anglije, ki je članica internacionale, bo izvršila svoje obveznosti. Te obveznosti so slihe onim, ki jih prevzame država, kakor stopi v Ligo narodov. Obveznosti so prostovoljne in se lahko pretrgajo, ako naneso potreba."

Za izboljšanje poštne poslov.

Washington, D. C. — Od Benjamina Franklina sem je imel vsak poštar priliko delovati za odpravo te ali one okoliščine, ki je ovirala pošto službo od njene uvedbe sem. Sistematične kampanje so bile vzporedne proti temu zlu, ali kljub temu se veča zaeno s naraščanjem poštne poslov.

Poštni department, oziroma davkoplaščevalci plaša na leto za naraščanje tega zla v okroglih številkah \$1,740,000.

V zadnjih letih pa je postajalo še bolj jamejše, da nista poštni department in davkoplaščevalci edina, ki trpita vsled tega zla. Zasebna trgovina in zasebna industrija izgubita vsako leto na milijone dolarjev iz istega vzroka, ki se ga da večji del preprečiti. Ta ekonomska potratnost — ta šudna bolezen — ni nič drugega kakor malomarni in pomanjkljivi naslovi na poštne pošiljke.

Da bi bila zmanjšana ta potratnost, in da bi bilo vsaj nekoliko odpomagano davkoplaščevalcu, in da bi bili izgubljeni milijoni dolarjev porabljeni za koristne svrhe, je generalni poštar New določil dneve od 18. do 25. februarja za teden izboljšanja teh poštne razmer.

KONVENCIJA "TRETJE STRANKE" V JULIJU.

Konferenca za napredno politično akcijo skliče zborovanje.

St. Louis, Mo. — Konferenca za napredno politično akcijo, ki je tu zborovala dva dni, je zaključila, da se 4. julija t. l. otvori konvencija, na katero se povabijo vse delavske, farmarske in druge napredne politične stranke in organizacije. Na tej konvenciji se mogoče porodi tretja stranka. Ako republikani nominirajo La Folletta za predsedniškega kandidata, tedaj konferenca ne nominira svojega kandidata; če pa republikani in demokratje nominirajo nazadnjaka, potem bo konferenca postavila svojega kandidata.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cena glasilov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.25 na tri mesece, in za inozemstvo \$6.00.
Naslov na vse, kar ima stik s tem: "PROSVETA"
2607-28 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on application.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$4.50, and foreign countries \$6.00 per year.
"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Detur v oblijepe n. pr. (Jan. 31-24) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem davcom potekla naročnina. Poslovila je praviloma, da se vam ne ustavi list.

Časi se spreminjajo.

"Ameriška Domovina," ki je sicer dostikrat menjala svoje ime in včasih prav krepko udarila po farjih, kar ji je dokazal clevelandski dnevnik "Enakopravnost", ko je prišla ljubkovati a tercijali, je dandanes popolnoma v tercijalnem taboru. Tercijalstvo je tako zmešalo, odkar dobiva podporo tudi od tercijalov, da je prišla agitirati po svoje tudi za sloparake relikvije.

"Ameriški Domovini" je dobro znano, da je nekoč neka J. V. J. hancova z vrednostjo šupnika v Vodiceh "švicale" kri, kadar je bila "zamaknjena". S to krvjo so se delale dobre kupčije, dokler niso oblasti dognale, da je J. V. J. hancova kupovala teležjo kri na ljubljanski klavnic in jo prodajala po visoki ceni. Nekaj te teležje krvi so prinesli iz starega kraja tudi pobožne tercijalke s sabo in pripovedovale vernikom, da so se prinesle s sabo sv. relikvije.

Tudi ta dogodek je ameriško slovensko napredno časopisje svojočasno pošteno obdelalo in ta "švicale" pribilo na steno. Vse to je "Ameriški Domovini" dobro znano in ne more se izgovarjati, da je nanj še pozabila.

Ampak "Ameriška Domovina" je že večkrat pljunila na to, kar je sama dokazovala, da je res. Nekeje je bila za jugoslovanske kraljevine, nato za jugoslovansko republiko, zatem zopet za kraljevine, včasih je branila rimsko vero, pa je zopet odrihala po nji. Zdaj pa brani tercijale najbolj fanatične vrste in pospešuje vero v relikvije.

Brat Martin Železnikar pripoveduje v svojem dopisu v "Prosveti" s dne prvga februarja t. l. v formal parabeli, kako koprakata relikvije umerjenih korakov, da pošastita relikvije — simbol ljubljanske klavnice, teležjo kri, to je tisto kri, ki so jo tercijalke prinesle iz starega kraja in jo razglašale kot čudodelno relikvijo, prihajajočo od "svetnice" J. V. J. hancove, kasneje razkrinkane navadne sleparke, ki je hotela delati s pomočjo vere kupčije, a medtem ko greta gledat to relikvijo, se oglasi svon v "velikem svoniku" "slovenske farne cerkve in jih vabi drugam, namreč v cerkev.

"Ameriška Domovina" je seveda savila parabelo po svoje. Zaključila je prav po jesuitiko: "Glejte člani Slovenske narodne podporne jednote! S takimi besedami se silovito šali ne samo plemenito versko prepričanje tisočih katoličanov, ki so člani omenjene jednote, pač pa se vlije tudi skrajna sirovost in podlost v srca onih, ki so se v svoji nevednosti dali premetiti umazanijam zanjekam običajnih rdečkarjev ter pri enaki plaavi popolnoma posurovijo."

Tako "Ameriška Domovina" Po našem mnenju so šalili versko prepričanje, J. V. J. hancova, šupnik v Vodiceh, ljubljanski škof in vsi ti duhovniki na Slovenskem, ki se J. V. J. hancova "švicanje" krvi preglašali za velik čudež, dokler niso oblasti razkrile tega čudeža za navaden "švicale", s katerim se je izvajal denar vernim katoličanom.

Uredniki "Prosvete" in tudi Železnikar se niso do danes preglašali J. V. J. hancovega "švicanja" krvi za čudež. To so storili nekateri duhovniki, J. V. J. hancova, slovenski klerikalni listi v starem kraju, v Ameriki so jih pa posnemali. Ti faktorji so sugestirali slovenskim katolikom, da naj časte teležjo kri kot relikvijo, po katero je vodička J. V. J. hancova hodila na klavnico v Ljubljani.

Da se lojke oskubijo slovenski verniki za denar, so bile prirejene procesije v Vodice. Tudi ljubljanski škof je šel obiskat sleparke v Vodice. Take prireditve so imele namen, da se tako bolj utrdi vera v veliki "čudež". Od vernikov se je pobiral denar in po visoki ceni se je prodajala teležja kri. Nato je bilo vse skupaj razkrit kot velika sleparija! Ali ni tako sleparenje zaradi umazane denarja šaljenje verskega čuda tisočih vernikov? Ali tak sleparski akt ni sirov, ker se more poriditi le v podvirjanjih možganih, v katerih ni prostora za plemenite misli?

Ako bi bili slovenski klerikalni listi po odkriti slepariji saj priznali, da je bilo vse skupaj navadna komedija, velik "švicale", kakeršne so uganjali nekateri menihi v srednjem veku, ki so poročili, da se je velik del katolič

likov ločil od rimske cerkve, tedaj bi saj deloma poravnali krivico in žalitev, ki so jo izvršili tisočim slovenskim vernikom. Klerikalno časopisje je molčalo, ali je pa skušalo omalovažiti ta sleparski in sirov napad na šepo tisočih vernikov.

Zdaj pa prihaja "Ameriška Domovina" in skuša prepričati javnost, da si je povest o J. V. J. hancovi izmislil Martin Železnikar, ki je kupovala kri na ljubljanski klavnici, da jo je lahko vprizorila čudež o "švicanju" krvi.

Ne boš, stara časnikarica klepetulja! Dosti je bilo ljudstvo že varano s takimi čudeži; kot ga je vprizorila vodička J. V. J. hancova. In zato je dobro, da se tako sleparije o čudežih večkrat pokličejo v spomin, da ne bodo tisti zopet prišli s kakšnim drugim takim čudežem med ljudstvo in grabili s njim denar pri vernikih, ki se dobro rede s takimi sleparsiimi čudeži.

Stari časnikarica klepetulja se najbrž zde taki ljudje nevarni biseru s čudeži, relikvijami, šupnikarji itd., ki take čudeže postavljajo v pravo luč, zato ni nič čudnega, ako jih obstruže in opravljajo po navadi časnikarskih klepetulj. Ampak tako obrekovanje in opravljaje zadene le tistega, ki ga izvršuje.

Ako ima časnikarica klepetulja v Clevelandu še kaj takega obrekovanja in opravljaje, naj ga kar stres iz svojega kroga, kajti toliko hitreje bodo spoznali Slovenci v Ameriki, v čigavi službi je zdaj. Časi se spreminjajo in slovensko ljudstvo se v pretečni večini ne da voditi več za nos od vodilskih J. V. J. hancov, še manj pa od časnikarskih klepetulj.

Stara časnikarica klepetulja in tercijale boče v prstih in lomije jih hudi božjastni krši, kajti Slovenska narodna podpora jednota je dosegla petdeset tisoč članov, preden jo postala stara dvajset let. Poleg ima izgled, da jih kmalu pridobi še petdeset tisoč članov. Njeno članstvo je čedno in aktivno in dela nohuden za njeno rast in pojanjanje njene gospodarske moči. To je varok, da časnikarica klepetulja in tercijal vesni izgube pamet in udarije v svoji jasi samega seba po zobeh. Bog jim lahko odpusti šesti glavni greh — J. V. J. hancova, jim ga ne morejo, ampak priporočajo jim lahko le krščanske čednost — krotkost.

SLIKE IZ NASELBIN.

Black Lick, Pa. — Nisem kaj prida sposoben za pisanje, vendar prostim tudi jaz za kotiček prostora, ker tudi jaz želim opisati nekoliko o naši naselbini. O delu se nimam dosti pohvaliti, ker tu ni bilo še nikdar prav dobro. Čigava je krivda, delavci sami dobro znate, ni treba, da se pravim. Kadar imajo delodajalci malo ljudi, plačajo malo več, a če imajo dovolj ljudi, pa dajo toliko, da ni mogoče shajati z zaslužkom.

Slovenec je malo tu, pa še tisti, ki smo, živimo kakor v šestnajstem stoletju. Kadar je dobro delo, pride k nam kak pameten človek in uči, da bi se organizirali ter zastavljali, da bi bilo potem boljše za nas, ko bi imeli organizacijo. Oni, ki se slovensko ne znajo govoriti, pa se silijo po laško: Dokler dura, dura, maj pavura. To je nekaj lepega pri naših ljudeh v tej naselbini, da se tako lepo lahko izražajo v "drugem jeziku". Pa ne samo to, da se ne brigajo za organizacijo, onege, ki jih nagovarja k organiziranju, se ozmerjajo, da je baraba, ker ne gre nikdar v cerkev, češ, kaj bo on napravil, ki se svojih otrok ne poškili v cerkev. Grdo ga gledajo, ko bi ga radi vtopleli v žile vode. Pa to je valed tega, ker ne pusti svojih otrok, da bi se učili laži in verskih dogem, kot se učijo otroci o onih, ki jih pošiljajo v cerkev. Tako nič se ne brigajo, da bi izboljšali svojo bodočnost, potem pa se vzklikajo, da bi jim bog dal srečo. Jaz pa mislim, da si ne bomo sami polskali sreče, da tudi bog ne bo dal ničesar. Sploh če bi čakali na to, da nam bo bog pomagal, bi morali vsi za lakoto pomreti.

Pozdrav! — Fridel Rudolf.

Hermine, Pa. — Spodaj imam osem mesečno poročilo o računih med našim društvom št. 87 in jednoto. Naše društvo je šlo 172 članov odraslega oddelka. Na novo jih je pristopilo 21, iz mladinskega oddelka jih je pristopilo 6 in s prestopnim listom jih je prišlo 4. Prestopne liste vzele 25 članov, dva sta bila črtana. Društvo je šlo

ob koncu leta v odraslem oddelku 176 članov. Na jednoto smo poslali akoci osem mesecev za odrasli oddelk \$3,986.61, od jednote smo prejeli bolniške podpore za \$2,116.00, za porodne nagrade \$60, torej preostane \$1,810.

V mladinskem oddelku je društvo šlo mesece maja 108 članov. Na novo jih je pristopilo 53. Prestopne liste jih je vzele 8, v članski oddelk stopilo 6. Društvo je šlo koncem leta 153 članov mlad. oddelka.

Poslali smo na mladinski oddelk jednote \$205.61; prejeli nič.

Kakor je razvidno iz poročila, je torej napredovalo naše društvo od meseca maja do konca decembra za 80 članov v obeh oddelkih. To je velik napredek za naselbino kot je naša. Ako druga društva ravno tako napredujejo v članstvu kakor naše, se bo naša jednota kmalu bližala sto tisoču članov kar je želoti. In kakor sem videl iz poročila o izidu v minuli tekmi za pridobivanje novih članov, tudi ostala društva napredujejo.

Imel sem pravec uspeha pri minuli tekmi. Pridobil sem 45 novih članov v obo razreda. Najlažje je bilo delo za pridobivanje novih članov v mladinski oddelk. Koder sem šel in razgovarjal, kako dobro so otroci zavarovani v službi smrti in za same 22-entov mesečno, sem imel uspeh. Mislim, da pri našem društvu je že težko najti družino, ki bi ne imela svojih otrok v mladinskem oddelku. Ako je še mogoče, kateri družina našega društva, da nima svojih otrok v mladinskem oddelku, bi ji priporočal, da jih uvede v vrste naših bratcev in sester v mladinskem oddelku, kajti uspeh naše organizacije je odvisen v bodoče od naše mladine. — John Steban.

Zgodovinar Wells o Leninu.

(Konec.)

Pravim, niso bili pripravljeni na odpor ne na vlado. Izkusnje niso imeli. Sprti so se spuščili. V kratkem času so se naučili bojevali tako dobro, da so poginili v Rusije Judenice, Koldaka, Denikina in Vrangla in njihove zavrnike: Francije, Poljske, Churchill itd. Manj sreče pa imajo v bolj rekonstrukcije. Tu so počasi in preveč eksperimentalni, petratni.

Vrhutega so imeli pasjo arefo, da sta padli nanje dve leti strašne lakote. Kljub temu so še na nogah in rinejo naprej. Odkod ta sila, enerģija! Iz rdeče korenine komunizma, iz trdne vere v komunistično teorijo, ki jim pravi, da bo novi red raste in se razvil; njihova vera jim pravi, da je novemu redu usojeno biti veliki sistem združenih držav starega sveta od Baltika do Pacifika.

Važno je, razumeti fakt, da je stari ruski politični in socialni red bankrotiral in raspadel sampoeb. To je treba vedeti. Ravno privatni pustolovci zapadne Evrope ali ne morejo tega zabiti v glavo. Oni mislijo, da komunizem razjeda zdrav red in zdrava država. Ravno narobe je res. Komunizem poridira ono, kar je že gnilega in razkrajajočega.

Ne morem reči, da se komunizem rapidno razširja po Evropi. Vole temu lahko pride do večji del Evrope. Evropa je bolna in trdovratno se upira svojemu lastnemu ozdravljenju. Razpadanje denarnega sistema (brez katerega je sistem privatnega kapitalizma popolnoma nemogoč, kot je dokazal Keynes) koraka po Evropi s precejšnjo hitrijo in s tem razpadanjem gre roka v roki privatna grabljevost, kateri služijo ozkoračni individualizem, pobsneli nacionalizem in blazni patrijotizem. Kdo naj ustavi to razpadanje, to gnulobo, ta gnoj iz tisočih ran bolne Evrope?

Evropski sistem ni danes napadan od zunaj, najmanj pa od komunizma. Vsa komunistična propaganda v zapadni Evropi nalikuje komaj oglaševanju organizacije, ki razpešča pisalne stroje ali patentirane medicinske. Ampak evropski sistem se napada sam od znotraj; napadajo ga njegovi lastni špekulantje, profitolovci, tarife, kombinacije in finančniki. Evropski sistem je naučil svoje otroke, da se morajo lasati in butati drug drugega obzid. To se zdaj vrši s dobrim uspehom.

lektivist, ne pa komunist. Vsem verjel in še verjame mladi socialisti in gospodarski zraše stopnja in razvojno kakih sunkoviti, nasilnih in struktivnih preobratov. Ali priznati moram, da sem šel dvomiti v mirni razvoj novreda v Evropi. Razpad stare gre tako brzo, da so revolucionarni sunki neizogibni. Njima sledi Rusija. Njeni zmagovirniki in njeni botranji beži stare baše so pripravili do široko površino, na kateri bo munizem morda delal svoje eksperimente. In Rena ne bo no eksperimentov. Zapan se tudi grena.

Najbrž je korenina preveč la, da bi se kaj pognala. Moje komunizem z vsemi svojimi pakami in nelepimi metodami poklcan, da nauči svet ne novega, kaj discipline in udan do velikih idej, če ne drugega. Mogoče mora biti več evropskega, kakor Rusija, precepa na novo in čudno koreniko komunizma, predno doseže svoje ustvarjajoče faze.

Ne vem. Vem pa to, da tebejo, Evropa je pa še vedno bolna.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Fonorečeni delavci. V tovarni v Luki pri Zsumu je udeležena oev strojnika Jur. Kranc. Kranje je nesel cev mimo oge se koleca parne lokomobile v kolo in cev ga je tako darila po rami, da mu je zdrobil kost. — Pri gradbi železnice Ormožu je zmeškal voziček za tercijal delavcu B. Gogolu levo me. — Pri istem podjetju se vsakal delavca Štefan Petek s kiro v levo nogo. — Ključavničar Jekove Peter pri 8 nu v Kranju je padel s kosom čevine in se teško poškodoval levi roki. — Na žagi Josipa Javniha v Setoski na Dol, je padel lavce Fr. Dular in si težko poškodval desno roko v rami. — V hni delavce J. V. J. hancova se udaril s težkim kladivom po nogi in si slomil levo golen. Ključavničar J. V. J. hancova pomočniku Urančju v pri fušini na Gor. odeltel pri pokanju železa dro v levo oko, mu tako poškodov ročnico, da so ga morali oddati bolnišico.

Umri je v Ljubljani znani tri ves Anton Krečji. Pokojnik tist člana sedmerice in slovenskega pisatelja Milčinskega in oče ovetnika dr. Viljema Krečji. — Stotih pri Ljubljani je umrl atilnobar "pri Urbančku" J. Pečnik. Pokojnik je bil tist trgca Tomaša Mencingerja in sv. Matije Dolničarja, restavrate v hotelu Tivoli.

Čiljske vesti. V Čaterjevi karni zapolen delavce je kopilevica za opekarno. Pri tem se utrgal plaz in ga podsul pod sebo. Dobil je teška telesne poškodbe ter so ga morali spraviti v celjo javno bolnišico. — Umri je v bolnišici posestnik Anton Vizoviček Trbovalj. Pred par dnevi je bil prijeljan v bolnico v Celju val teške telesne poškodbe. Ko je tel dne 14. januarja okrog 8. zvečer iti iz svoje hiše k sosed ga je napadel nek neznan zlik ves brez vsakega pogoja ter zabodel nož v trebuh.

Mariborske vesti. — V Spodnjem Sečovelju pri Roganji Slati je trgovski pomočnik Jakob K. Kall iz Maribora še dalje časa vel v divjem zakonu s hčerko nekoga finančnega strašnika. Ra Kalliove boleznati sta bila obupnem položaju. Zato sta sk. nlla, da izvršita samomor. Oblika sta najljepšo obleko, nakar se Kall ustrelil s revolverjem, d. čim je njegovi družini upadel gum, da ni sledila njegovemu gledu. Izročena je bila obdukciji. Zaradi raznih tatvin in goljufij, policija aretirala nekoga Papla — Bivšega upokojenega učitel. Maksa Zemljica v Brezju pri Mariboru, ki je minulo jesen ustrel v razburjenosti nekoga svojega upalka, posestnika v Podbrdju so psihiatri spoznali za blaznega Zemljica je bila zato izpuščen iz kajašnega zapora in odpravljen blaznico na Studencu.

Pedar v Šibeniku. Za Splitom obiskal pošar Šibenik, kjer je gorela trinadstropna palača vel posestnika Pere Ilićia. Ogenj iabruhnil ravno o polnoči, kar povzročilo v mestu še večjo paniko. Gasilci so bili takoj na mestu in se jim je težko posrečilo lokalizirati, ker je ravno ta razsajal bud vihar. Škoda zna nad 300,000 Dinarjev.

